



# Els refranys més usuals

Quatre estudiosos han decidit unir esforços i mirar de determinar quins són els refranys més coneguts i usats de tot l'àmbit catalanoparlant

● Els professors Joan Fontana i José Enrique Gargallo, de la Universitat de Barcelona, juntament amb Xus Ugarte, de la Universitat de Vic, tenen una passió en comú amb el lingüista barceloní Víctor Pàmies: són refranys de mena.

Fontana, de fet, és paremiòleg conegut de la llengua i la cultura romaneses; Gargallo, per la seva banda, és expert en paremiologia romànica i investigador principal del projecte ParemioRom; Ugarte està especialitzat en traducció paremiològica, i Pàmies ha destacat els últims anys com a difusor incansable de dites, frases fetes i refranys en tota mena d'iniciatives digitals. Per això no és estrany que enguany hagin decidit unir esforços i mirar de determinar quins són els refranys més coneguts i usats de tot l'àmbit catalanoparlant. Ho fan a través d'un estudi: *Els refranys més usuals de la llengua catalana*.

Tots quatre estudiosos han partit d'una mateixa convicció, "les dites i els proverbis determinen el pòsit cultural d'un poble o

d'una comunitat", que es corrobora amb el fet que tots els parlants, poc o molt, en coneixen i hi recorren en determinades situacions comunicatives. "I els nous parlants també han d'aprendre, al costat dels rudiments gramaticals i el lèxic bàsic, un seguit d'expressions que juguen amb el llenguatge metafòric i figurat", hi afegeixen.

## REFRANYS I NOVES TECNOLOGIES

*Els refranys més usuals de la llengua catalana*, doncs, pretén lligar la tradició d'estudis de "mínims paremiològics" (és a dir, el conjunt bàsic de dites d'un grup de parlants) amb uns altres estudis semblants, com ara el *Top ten de refranys catalans* que va dur a terme el mateix Víctor Pàmies i que aprofita les noves tecnologies "per reformular-ne l'abast i el contingut d'una manera més eficient". La intenció final de tot plegat és determinar quins són els refranys que es fan servir més habitualment en llengua catalana, "els que hauria de sa-



ber qualsevol parlant de la llengua, sigui de l'àmbit lingüístic que sigui, tingui l'edat que tingui i sigui nadiu o l'hagi après com a llengua d'acollida".

Per aconseguir-ho, l'estudi parteix d'un formulari digital amb cinc-cents refranys, classificats en una quinzena de grups temàtics, que els coordinadors demanen



Tots els parlants, poc o molt, en coneixen i hi recorren en determinades situacions comunicatives

## Novetats a la xarxa



### Jugar amb el campió d'escacs

[magnuscarlsen.com/playmagnus](http://magnuscarlsen.com/playmagnus)

El millor jugador d'escacs de la història, el jove noruec Magnus Carlsen, ha llançat una aplicació per a mòbil per a amants d'aquest joc. S'hi pot jugar una partida simulada a uns quants nivells.



### Agenda PV

[www.agendapv.cat](http://www.agendapv.cat)

Agenda cultural del País Valencià amb propostes de concerts, aplecs i festivals, literatura, teatre, exposicions, presentacions, espectacles infantils, fires i tallers... També s'hi poden proposar actes.



### Fes balanç social

[www.ensenaelcor.org](http://www.ensenaelcor.org)

El 3 de març ha començat la campanya de balanç social 2013 de la Xarxa d'Economia Solidària, un instrument clau per donar visibilitat i credibilitat a l'efervescent sector de l'economia social i solidària.



### Terçer premi Pissiganya.cat

[pissiganya.cat](http://pissiganya.cat)

Amb la intenció de difondre el gust per la creació poètica entre els infants, la revista Pissiganya.cat ha convocat el tercer premi de poesia per a alumnes de primària. El termini de presentació és el 25 d'abril.



“Cel rogent, pluja o vent”. Hi ha molts refranys catalans que fan referència a la meteorologia. A la imatge, una vista de la ciutat de Girona després d’una tempesta. JORDI SOLER

#### ELS WEBS

[www.dites.cat](http://www.dites.cat)  
Portal de paremiologia de Victor Pàmies.  
[www.refranysmesusuals.cat](http://www.refranysmesusuals.cat)  
Informació i formulari de l’estudi.

d’emplenar a tothom qui ho vulgui. La intenció és arribar pel cap baix a un miler d’enquestes omplertes, representatives de tot el domini lingüístic, abans de Sant Joan. Amb tot aquest material, tots quatre s’han compromès a analitzar-ne posteriorment el resultat i fer-ne un escriturini i estudi més profund.

## Fets i webs

### El ‘top ten’ d’innovacions socials digitals

Internet incideix cada vegada més en la manera com treballem, juguem i ens relacionem. Una conseqüència és que moltes de les innovacions més interessants que permeten a la gent col·laborar en la resolució de grans desafiaments socials són en línia. El diari *The Guardian* ha demanat [goo.gl/Iq1ol5] a dos experts en innovació social digital els deu personatges i iniciatives clau en aquest sector: quatre de les propostes tenen relació directa amb el nostre país. És el cas de Tomas Diez [twitter.com/tomasdiez], cofundador de l’Smart Citizen Kit [www.smartcitizen.me], una iniciativa barcelonina que dona eines als ciutadans per millorar la vida urbana a través de la captura i l’anàlisi de dades ambientals a l’instant. Un altre personatge destacat és Ramon Roca, fundador de la xarxa de banda ampla alternativa a les grans operadores Guifi.net. També s’hi parla de Susana Noguero [www.youcoop.org/ca], Enric Senabre [twitter.com/esenabre] i Olivier Schulbaum, cofundadors de Goteo.org, una de les nombroses plataformes de micromecenatge que s’han activat els últims anys a casa nostra. En aquest cas, els autors del rànquing destaquen la singularitat de Goteo a l’hora d’ajudar a finançar iniciatives que contribueixin al bé comú, el coneixement lliure i la comunitat de codis oberts. Entre els deu millors de *The Guardian* també es destaca el Fairphone [www.fairphone.com], el mòbil ètic impulsat des dels Països Baixos i en què treballa el mallorquí Miquel Ballester [goo.gl/KKnpko]. La resta d’iniciatives comentades a l’article són Arduino [www.arduino.cc], Zooniverse [www.zooniverse.org], Safecast [safecast.org], Your Priorities [www.yrpri.org], Ushahidi [www.ushahidi.com] i OpenCorporates [opencorporates.com].



“*The Guardian*” ha triat els deu personatges i iniciatives clau i quatre de les propostes tenen relació directa amb el nostre país



#### Vilana Perles

[www.vilanaperles.cat](http://www.vilanaperles.cat)  
Pàgina d’informació històrica sobre Ramon Frederic de Vilana Perles i Camarasa (Oliana, 1663-Viena, 1741), cap d’una important família austriacista catalana durant la guerra de Successió al tron hispànic.



#### Arxiu de Folklore

[www.arxiudfolklore.cat](http://www.arxiudfolklore.cat)  
Unitat de recerca del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili centrada en estudis d’etnopoètica i folklore. L’arxiu es va crear el 1994 i té documents gràfics, sonors i audiovisuals.



#### KMO Slow Food

[www.km0slowfood.cat](http://www.km0slowfood.cat)  
Pàgina d’aquesta associació catalana dedicada a oferir informació sobre productes *slow food*. També inclou un mapa amb la situació del mig centenar de restaurants km 0 que hi ha actualment a Catalunya.



#### Arxiu Capítular de Mallorca

[arxiucapitulardemallorca.blogspot.com](http://arxiucapitulardemallorca.blogspot.com)  
L’Arxiu Capítular de Mallorca és l’arxiu de la Catedral de Mallorca on es conserva documentació des del segle XIII fins ara i és obert als investigadors que hi vulguin fer recerca.